

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ Партия ажылын ынчаар суларадып болбас

Партия эге организация секретари болза, политиктиг удуртукчу болгаш организакчы ролдыг болур, партия организациязынын ажылын дайынчы суу-биле башкарар хүлээлгелиг. Ол болза, колхозта коммунистерин мурнакчы ролун бедидер талазы-биле чугула хемчеглерни боттандырып чорудар. Бо бүгү негеддерин Удур-Хем районун Дмитрий атыг колхозунда партия эге организациязы (секретари эш Ыймажык) күүсетпей турар.

Колхозтуу организас, ажал-агыл талазы-биле быжыглар дугайында партия эге организациязы, оон секретари большевикчи удуртукчу хандырбаан болгаш организакчы хемчеглерни чорутпаан. Партия эге организациязы партиянын болгаш чазактын кол чугула шитирлерин амыдырал кырынга боттандырынгана колхозчу массаларны хайнышкынның көдүрбөөн.

Эрткен чартык чылдын дургузунда колхоз ажылын дугайында колхозтун баштар черини даргазы коммунист эш Сынааның илеткелин партия хуралыга дынаваан, аңаа боттук дузаны көргүспей турар. Бо чылдын колхозча чагыс-аай төлөвиле сүзгүар 13 чуртталга бажынарны тудар, ам чүгле 3 чуртталга бажыны шала туткан, бүдүрүлгө болгаш мал кажаларынын дудугуларынын планын мырнай күүсетпэн. Бо дугайында партия хуралыга чагыс-аа айтырып чуугаалашпаан.

Колхозта күш-ажылды сагылгачурму кошкак, күш-ажылды бүдүрүмчелин бедидер, колхоз бүдүрүлгезин көгүдөр дугайында ажал сула чорутуунга, чартык чыл дургузунда 26 кижи күш-чүчеринин минимумун бедидер ажалдап албаан, оон аңгыда 24 колхозчулар чагыс-аа ажал кылбайн турар, илангыя коммунистер Ном-Дарый, Кампаа, Чамбаа олар күш-чүчеринин минимумун бедидер ажалдап турар, партия эге организациязы оларны чогуур хемчег албайн турган.

Ниятинин колхозтун малын, эгдерегизин камгалаарынын улду херин коммунистер Ноган-оол колхозтун ийи баш малын, Ангакпа 4 муң, Сурун-оол 3 муң рубльдерин ажалдап будагалаан, амдыгээ бедидер төлөвейн турар. Колхозтун хөрөгизин будагалар үргедээр чорукту болдурбас дугайында колхоз даргазы коммунист Сынаа кандыг-аа шитирлерин хемчеглер албайн турган. Ниятин-биле 7 баш ишек, 47 баш шээр мал, 3 айт, албан черлеринден 12 муң рубль, колхозчулардан 39 муң рубль түңгү өренин алыр, ам бо үгө бедидер тус-тус кижилер, албан черлери колхозка өрөню төлөвөн болуп турар.

Партия эге организациязы секретари эш Ыймажык партийжи-политиктиг болгаш партийжи-организастыг ажылды суларадып турган, 29

коммунистерде партия даалгазы чок. Партия организациязынын ажыл планы бар-аа болза, оон күүселдези чок болуп турар. Партия хуралдары эвээш, хаая болулаан хуралдарнын идея-политиктиг денели чагыс болуп, хуралдарга партиянын иштиги амыдыралынын айтырылганын чуугаалашпайн келген. Партия эге организациязынын беш катап болган хуралдарына 9 айтырылганын чуугаалашкан, эш Ыймажык ВКП(б) райкомунун пленумунарынын болгаш бюрозунун доктаалдарын коммунистерге тапшырбайн турган.

Колхозта партиянын кижизидилге ажылы кошкак, үш кезек черде тургускан бижик белгүмнеринин өөртүрүлгө чуугаалашкан, эш Ыймажык, Сынаа олар боттары-биле колхозчуларын ортузунга чагыс-аа катап бесета, тайылбыр ажылын чорутпаан. Колхозта тускай почтачы кижини тургуспаан төлөдө, колхозчуларнын чагаан солунлары районун харылаа конторазында абайы-биле чыгып келген. Колхозка кино-чурук баарга, ону көөрүнчө колхозчу массаларны калбаа-биле организаствас, чоокта чаа бир катап барган кино-чурукту чүгле 14 кижи көргөн, ону колхозтун удуртукчулары боттары безин барып көрбөөн.

Партия эге организациязы комсомол организациязын удуртпаан, ол организациязы чүгле 9 кежиүгерилди болуп турар, колхозта 70 ажит оныктар бар турда, эи эки таарымчаал аныктарны ВЛКСМ-ини хүрээлинге хандылар дегейинде комсомол эге организациязы ажал чорутпаан. Комсомол организациязынын секретари эш Биче-оол бо чылдын комсомол хуралын чүгле чагыс катап эрттирген.

Партия организациязынын ажылын оңса суларга кошканын бир кол чылдагааны болза, оон секретари эш Ыймажык бодунчи партийжи харысалгазын болбайн, большевик партиянын удуртун ролун утуп турганда, Ыймажык болза, партия ажылын мырнай кылды чорбаан кижи эвес болгай. Ол ийи чыл дургузунда партия эге организациязынын секретари болуп келген партия ажылын талазы-биле ийи удаа семинарга, база көдөр пропагандисттерин курунга бир ай өөрген, боду мурнунда харысалгалыг ажалдакчы чоран, ынчаагыш ону большевикчи суу-биле билдиндирип турар.

Чоокта чаа ВКП(б) райкомунун бюрозунга партия эге организациязынын ажылын дугайында секретари эш Ыймажыктын илеткелдин дынааш доктаал үндүргөн, оон-биле кады анаа партиянын харысалгазын хүлээтишпаан чогуур хуусаада партия организациязынын ажылын үдизини-биле эле тургузырын дааскан.

М. БУГАЛДА

Хана солуннун ролун бедидер

Хана солун болза, ында партия болгаш хей нийти организациязынын ажал чорудугузын бижик дайынчы болгаш дузалакчы болур учурлуг. Ол болза, большевикчи парлаганын чоң-биле эи-не чоок туруп турар массалыг четкизи болур. Большевикчи парлагга дээр, пропаганданын болгаш агитациын база организастыг ажылдын эи-не чидиг, күштүг чепсээ болгай.

Бо негедден Каа-Хем район Социалдык коллективиде партия организациязынын органы «Большевик» деп хана солунун редколлегиязы боттандырып турар. Ол хана солун болза, ноюнч идеякын көдүреринин суудуг чепсээ болуп шыдаайн келген. Оон үнүп турарынын идеялг денели чагыс болгаш оперативтиг болбайн турар.

Чартык чылдын дургузунда оон хана солун чүгле 2 үнгөн, а оон сөөлгү номери майын 1-ини байыраалынын хүнү таварыштыр үнгөн-биле кызыгаратылган туруп турар. Хана солунун эчелдегил номерин көрүскен номчукчуларга болгаш бижикчилерге ол номерин

мынчага бедидер шыдажып туруп турарын кижи черле кайгаар... Редакторго база билдинмес. Чүгө дээр, ол хана солунун сөөлгү номеринде редактор адын безин салбаан, оон туржук «редколлегия» деп безин биживэн. Моон алгаи көөрге, ол хана солунун редколлегиязы бо эчелдегил номерни коңгуч далаш-биле анаа-ла суу барымдалап үндүргени тодаргай. Хана солунун нийти хевиринин талазы-биле каасталгазы багай, чуруктарынын болгаш иштиги материалдарынын чыскаал чуруму онза чептес.

Хана солунун бажына чуруктар тургузар деп боаш, тускай чери хозап шыган хирезинде ону бедидер кылбайн баргылаан.
Районун удуртун организациязынын коллективни хана солунун каячар кылды болур чувел дээрини дугайында бодунч практиктиг чижэе өске организациязларга көргүссө чогуур. Бо дугайында ажалдында партия организациязы база ВКП(б)-ини Каа-Хем райкому чорудар учурлуг.

Д. ДАГБА.

Улегерлиг агитатор

Кызылдын автотранспорт конторынын ажылчыны Нина Любченко ВЛКСМ-ини Кызыл хоорай комитетинин шитиринин суугаар Кызылдын көдөр районуун Чкалов атыг колхозунче июльде агитатор болуп чоруккан.
Бо хонуктарын иштиде ол дыка хей ажылдарны кылган. Ол 5 агиткуудулары, тала солуну

нарын хову турлагарына үндүрүп, коммунизмдин улуг дудугуларынын дугайында, даштыкыда болуушкунарны колхозчуларга беседалап, солундан номчуп берип келген.

Н. Любченко Кара-Хаак суурда эки агитаторларын бирээзинде санадып турар.

В. КРИЦЫН.

Шахтёрнун хүнүн таварыштыр чарыш

Хөмүр-даш үлетпүрүнүн шахталарында болгаш тудугларында шахтёрнун хүнүн таварыштыр хүлээп алгач хүлээгелерин күүселдезини хывалдазы эгелээр.

СЭТА-нын корреспондентизинге медеглээни-биле алгыра, хөмүр-даш үлетпүрүнүн ажылчыварынын профэвилелинин ТК-зында шахтёрнун байырлатынга төлөстиг учуражыр дээш чүс-чүс коллективтер чаржып турарлар. «Кочегарка» (Довбасс), С. М. Киров атыг (Кузбасс) шахталарын болгаш өске-аа мурнакчы үлетүрлеринин ажылчынары база инженер-техниктиг ажалдакчылары Шахтёрнун хүнүн хөмүр-даш тывыжынын планын ажыр күүселдери-биле медеглөп турарлар. Бүдүрүлгени чидиктиг организастарынын методу калбаа биле ажылатынып турар.

Тудуг планынга болгаш культура амыдырал бүдүрүлгелерин чуртталга бажынарнын септээринге онза сагыш салып турар.

Шахтёрнун хүнүн таварыштыр уруглар садтарынын болгаш яслелеринин, магазинеринин болгаш столоваяларын капиталдыг септелгезинин чыл планын 80 хуунда ажыр күүсетке турар. Дагыларын мунмун өг-бүлелери байырлады чаа экижилип тургускав бажынарга учуражырлар. Чоокту хүндө хөмүр-даштыг районнарже эи дээр театр болгаш концерт коллективтери айтанып тарлар.

(СЭТА).

Мал чеминиң белеткелди

ЕРЕВАН. Ниятинин мал ажылын быжыг чөм базазын тургузар талазы-биле Армениянын мехавизаторлары колхозтарга улуг дузаны бедидир турар. Бо чылдын организастагынын бедик дагылы Мартунская машина-мал ажылынын станциязы мал чемия салостарынын планын дыка ажыр күүсеткен. Силостаан сизини кезегинге, салырынга болгаш тырнырынга үш мундан ажыг күш-ажыл хүннерин ол МТС-тин хандырганы колхозтар кампа алганнар. Ахтыяк МТС планында ийи катап хей силосту салган. Сизген кезил деши болгаш силостаашкынны өске-аа машина-трактор станциялары, машина-мал ажылынын станциялары бедидишкенин чорудуп тураарлар.

Республиканын мехавизаторлары планын хуусаа бетпедө күүсеткеш, эрткен чылдын бо үезинге бодаарга ийи катап хей мал чемия белеткээнер.

(СЭТА).

Сибирьнин винограды

ОМСК. Сибирьнин тараа ажыл-агыйнын өртем шивчелел институтунун садында садчы Д. С. Мотовиловтун дуржулга участогунда виноград дзылдыры элбээ-биле чатылды үнгөн. Чөкпүр халбаннар адаанда виноградтын улуг аар-аар салбартары турар. Во чылдын элбек дүжүт манадып турар.
Колхозтарга массалыг-биле тарып олуртуруга хереглээр виноградтын сибирь сорту эстүрүп үндүрери дээш садчы эш Мотовилов ажалдап турар. Оон участогу ам гектарнын чүстүн бири эжелеп турар. Виноградтын 12 сорттары эки үнүп, кышты эрткен. Ол чорук чүгле «кызымакай сайырадыл кылган агротехниканын ачызы-биле болган».

Виноград бажына аяс хүнвер Омск облазында четир. Ону чүгле сооктав камгалаар дерек.

(СЭТА).

Ажаап алышыкыга белеткенип турар

СТАВРОПОЛЬ. Крайнын колхозтары болгаш МТС-тери күскү тарылга шалымкып белеткенип турарлар. Молотов, Либкнехт, Суворов болгаш өске-аа районнарын машина-трактор станциялары чайгы чер андырагызынын үшкү культуристашкыннын доозуп, оларны сөйзүрдүрдө участок бүрүзүнүн байдалын тодаргайлап көрүп турар. Элбөк чартыг ачызы-биле чайгы андыр чарлары илтиртээрин, кадыг шириктерин үүрмөктээрин мехавизаторлар чорудуп турарлар.

Крайнын колхозтары үрезин участкаларында нийти шөлдерин дүжүдүңгө көрдө оон дыка ажып турар дүжүттү алганнар. Сортуг үрезинерин ол черлер долузу-биле хандырып турар болгаш страхование фондунарын тургузар арганы берип турар. Хову районнарын колхозтары «одесская» деп кузун жажып таныр кызыл-тасты хей-хей үрезинерин чашканыр. Ук кызыл-таста эи-не дүжүттү көргүскөн.

(СЭТА).

Дүжүттү чогуур өйүндө болгаш чидириг чокка ажаап алыр

Бистич чуртувустун колхозчу-совхозчу ховуларында көдөр ажал-агый культураларынын элбек дүжүдү өскөн. Ажаап алышыкыча хүн бүрүлө-ле чаа-чаа районнар кирип турар.

Совет күрүнө машина-трактор станцияларын болгаш колхозтарны амгы үенин чаа болбазыргангай техниказы-биле чепселээр дугайында улуг дузаны көргүскөн. Сөөлгү чылдарда боду чогуур хей сангыг машиналар-биле хандыртган комбайн парктары дыка өскөн. Колхозтар ажаап алышыкынын хей сангыг чаа машиналары-биле чепселенген. МТС-терде болгаш колхозтарда бар бүгү техниканы шыи ажыглаар болза, дүжүт ажаап алышыкынын кыска хуусаада доозуп болур арганы бээр.

Дүжүт ажаап алышыкынын чорудар талазы-биле шитирлиг ролу МТС-терге онаажып турар. Бир эвес 1950 чылда тараа культураларынын бүгү дүжүдүнүн чартын, тарымал тооруктун 73,4 хуузун, хей чылдарда үнер үрезин сизгенерин 43 хуузун комбайн-биле ажаап ап турган болза, ам бо чылдын тараа культураларынын 58 хуузун, тарымал тооруктун 82 хуузун, хей чылдарда үнер үрезин сизгенерин 63 хуузун комбайн-биле ажаап алыр учурайт.

Чурттуу дыка хей районнарыннын болгаш колхозтарынын, илангыя тараа бүдүрүлгезинин кол районнарыннын дүжүт ажаап алыр кол машинаны—комбайн болур.

Эш Сталиннин чурттуу эр, херээжен комбайнларын кыйгарган сөтөри машина-трактор станцияларынын ажалдакчыларынга, көдөр ажал-агыйнын тускай эртемниглеринге болгаш колхозчуларга турсакала болуп артып калган.

«Комбайнарга болгаш комбайндарга онза кичээгейни салган турар чогуур. Тараа ажылында эи-не харысалгангын херек болза, ажаап алышыкын болур деп чүвени белгилер. Ажаап алышыкыны—тур үенин херээж болур болгаш ол манаашкыга ынак эвес. Чогуур өйүндө ажаап алышыкына—үдүп алганын ол ботур, ажаап алышыкыга ооздалдыкы—уттурганын ол болур. Комбайнын учур-дузазы болза, дүжүттү чогуур өйүндө ажаап алышыкы дузалаарында. Ол болза конуг улуг, харысалгалыг херек болур, эштер.

Ынчалза-даа комбайнын учур-дузазы оон-биле кызыгаратынын калбас. Оон база бир учур-дузазы болза, ол канчаар-аа аажок улуг чидирген бисти адырып турары болур» деп эш Сталин өөрдүн турар.

Амгы үеде партия, совет, көдөр ажал-агый органынын сорулгазы болза, МТС-терин болгаш колхозтарнын материал техниктиг болгаш күш-ажылчы курлавырларын эи-не долу болгаш шыи ажыглаары, тараанын чайгы ажаалганын чөп организастаары, көдөр ажал-агыйнын бүгү культураларынын бедик дүжүдүн өстүрүп алырын хандырып, сизген кезилдезин организастыг эртирери болгаш нийтинин мал ажылынга четчир сангыг чөмнери мөөнөп белеткээр, дүжүт ажаап алышыкынын болгаш тараа белеткелерин чогуур өйүндө калбартары дээш бүгү-ле чугула байдаларын тургузары болур. Чарышка кирген колхоз бүрүзү күрүнө мурунуга көдөр ажал-агый продукцияларын дужаар хүлээлгезини күүседи, бодунга четчир бедик шынарлыг үрезинин хандырып, мал чөмнеринин, камгалалдын болгаш нийтинин өске-аа фондуларын— тургузар, колхозчуларын күш-чүнеринге тараа болгаш өске-аа продуктуларын, база ашканы көүдөлдүр дээш күженишкенин ажалдаар учурайт.

Ажаап алышыкыга чөмнени аңаа эки белеткенен болза, чүгле ынычаарда чөмдөп ап болур.
Партия, совет, көдөр ажал-агый органынын мурунда, бистич чуртувустун төп, сонугу болгаш чөм районнарыннын, МТС директорларынын база механитеринин мурунда турар харысалгалыг сорулга—комбайннар болгаш тракторлар септелгезин чогуур өйүндө шынарлыг чорудары, ажаап алышыкынын эгезинде кывар, чаар материалдарын курлавыры турзун дээш сагыш салыры, көжүп чорур септелге мастерскаларын белеткээр, тракторлар, комбайннар, молотылкалар болгаш өске-аа ажаап алышыкынын машиналарын септээринге чугула кезек-херекселдерин курлавырын тургузары болур.

Калбарып чыгылган тарааны, үстүг үнүштер культураларын, хей чылдарда үнер үрезин сизгенерин ажаап алышыкыга комбайнны белеткээр алыр дугайын ажаап алышыкынын белеткелерин үезинде утуп болбас.
Бистич көдөр ажал-агыйычыс бар турар күчүлүг бүгү техниканы чогуур өйүндө белеткөп алыр чорук ажаап алышыкынын кыска хуусаада чорудары хандырып турар болган оон-биле кады чидирингиз кызырар.
Дүжүт ажаап алышыкынын чөмненин чорударынын шитирлиг байдаларынын бирээзи болза

эки белеткелди мехавизатор каадырлар болур.

МТС-тер ам-аа четчир сангыг трактористер, комбайндрлар, машинистер-биле четче хандырынмаан. Мехавизатор каадырларын белеткээрин моон ынай узамдыктырын болбас.

Бистич чуртувустун мехавизаторларынын аразунда бодуну херээжен алдаржаан мастерлер хей. Бодуну бүгү ажылын чылдарында 29 муң гектар шөлүгү дүжүдүн ажаап алган, 2 миллион пуд тарааны бастырган алдарлыг комбайнер Социалист Күш-ажылдын Маадыры Константин Бориннин ады бүгү чуртка сурагыт.

Комбайн-биле ажаап алышыкынын көскү мастерлери—Социалист Күш-ажылдын Маадырлары С. Пятница, Ф. Чабанов, И. Вельчо болгаш өскелер-аа 1950 чылда «Сталинче»—6» деп кошкан ийи комбайнар-биле 2.500—3.500 гектар шөлүгү дүжүдүн ажаап ап, 15—30 муң центнер тарааны бастырган.

Бистич көдөр ажал-агыйычыс кайы хире ээртинмес кур күштүг болуп турарын оларнын ажылынын дүжүлганы көргүзүп турар. Чүгө комбайнын тараанын дүжүрүн комбайн чоруп тура организастаарга комбайнын бүдүрүчүлүг эвес чоруу 25—30 хуу кыздырып турар.
Бир эвес комбайндар бүрүзү сезонда 400 гектарны ажаап аптар болза, ынычаарда тараа культураларынын 75 хуузун ажаап ап, ажаап алышыкынын чогуур өйүндө чидирит чок чорууп, шөлден саванын болгаш поку чогуур өйүндө аштап ап, кузун андырар аңгыгы хуусаа бетинде андырып болур арганы берип турар.

Мурнакчы трактористерин болгаш комбайндрларын ажал-методтарын ажылаарын калбаа-биле негтердин организастааш, шак графнигиче шилчиринге практика кырынга дузалашканын, мурнакчыларын ажылынын дүжүлгаларын бүгү мехавизаторлар армиязынын ажыглыгы кылып болур.

Колхозтарнын улгытыр катыштырганы-биле холбаштыр, колхоз бүрүзүнүн шөлдеринде ажалдап турар комбайн агрегаттарынын саны элбээ улгаткан. Чамдык колхозтарга 10—15 комбайнар ажалдаар аптаар. Тарааны чүдүрүп чорудар транспорт дугайында чогуур өйүндө сагыш салып тургаш комбайннарнын, тракторларнын, машиналарнын техниктиг хандырылганын эки организастааш, комбайн агрегаттарында ажалдап турар трактористерге, комбайндарга, колхозчуларга өйүндө чуртталганы болгаш культурдул байдалдарын тургускаш, ам ынычаарда оларнын бүдүрүчүлүг ажылын хандырып болур.

Комбайннарны ажаап алышыкыга белеткээр-биле холбаштыр бо чылдын бөдүүн машиналар-биле тараа культураларынын бүгү шөлүнүгү 40 хуу хирезин кезер деп чүвени утуп болбас.

Бөдүүн машиналарны белеткөп, септээр көдөр ажал-агый органынын, МТС-терин болгаш колхозтарнын кичээгейинин төвүнге турар учурлуг.

Бөдүүн машиналар-биле болгаш хол-биле кескен тараа болгаш үстүг үнүш культураларынын, база хей чылдарда үнер үрезин сизгенерин бастырылганын чогуур өйүндө чорудар онза чугула. Тараанын бастырылганын ооздалдыр чорук хей чидиритгө бедидер. Мурнакчы колхозтар ажаап алышыкынын эгезинде бүгү молотылкаларын, айт привода-рын болгаш локомобильдерин септел ап четигип турар.

Шаннарга эи-не хей күш үнер ажал болза, тарааны арыглаары болгаш чогуур чөмнөгү бедидер болур. Тарааны кургадып аптаар ажалдарын максималдыг мехавизастап болурун хей колхозтары дүжүлганы көргүзүп турар. Амгы үеде тараа арыглаар үш машиналарны азы «ВС—2» деп арыглаар ийи машиналарны кошкаш, бир агрегат кылгаш, үрезин арыглаарынын бөдүүн мехавизасташкынын ажалдап кылган болгаш ону колхозтарга ажыглаарын сүмелеп турар. Тарааны арыглап, аштаарында болгаш кургаларында агаар-биле тарааны үрдүр бөдүүн арганы база сүмелеп турар.

Шаннарны ол машиналар-биле чепселээр чорук тарааны арыглаары кирер ажылдын күжүн 8—10 катап кызырар.

Бир эвес ажаап алышыкы эгелээр мурунда бүгү складтар беле эвес, бир эвес тараа кургадыр черин тудун дооспаан азы оон септелгезин чорутпаанда, тараа кургадыр черлерин үзүк чок ажалдаарында одаар чүдүлүг хандырбаанда болгаш тараа арыглап, ылгаар бүгү машиналарын септелген болза, ажалга улуг бергелер таваржып болур.

Эрткен чылдарын практиказынын көргүскөн чугула хемчеглер болза, удур-дөдөр хыналдаларын азы МТС болгаш колхозтарын дүжүт ажаап алышыкынын чорударына белетке-

лин хынаар тускай комиссияны организастаары болур. Ындыг хыналда тракторларын, комбайннарнын болгаш өске-аа ажаап алышыкынын машиналарынын септелгезинин шынар болгаш организастыг байдалдыг четпестерин илереди, дуржулгалар солчурунга дузалаар, илеретинген четпестерин узуткаар дээш чогуур хемчеглерин алышыкыга дузалаар.

Ажаап алышыкынын чогуур өйүндө эгелээрин илереди болгаш бышкан тарааны оюктап кезерин улуг учур-дузалайт.

Ажаап алышыкынын үезинде кол кичээгейин чидиритлери-биле демиселче угландырар. Кайы-аа болуп турза дүжүттүн чидирин күрүнөгө, колхозтарга болгаш колхозчуларга канчаар-аа аажок улуг когаралды таварыштырар, колхозчуларнын үндүргөн күш-ажылын болгаш херегизинин эгитимес чидири болур.

Мурнакчы МТС-тер болгаш колхозтар ажаап алышыкынын бүгү-ле чалаларында кезилден эгелээр, тарааны күрүнөгө дужаарынга, база колхозтун складчыне дайылап уларынга чедир тарааны бүгү чидиритлери-биле демиселди чорудуп турар. Ол сорулга-биле олар ажаап алышыкынын бүгү машиналарын тараа тудуп саадалар чүдүлдер-биле чепселээрин бүгү комбайннарны шыи таарыштырарын болгаш кезилден оон дарый тараа мажар айт дүрбажы-биле чыр чорукту боттандырып турар.

Бир эвес бастырылганын долу байдалын үзүк чокка хынап көөр болза, саван болгаш тараа погу-биле кады тараанын үерин база тарааны чураа шаап турарын болдурбас болза, комбайн-биле ажаап алышыкынын чорудуп турар үеде тарааны чидирин кызырып болур.

Бастыран машиналардан болгаш комбайндардан кезип турар тараанын, база ол шыкша ону белеткел пунктузунче болгаш колхозтун тараанын шыжгаар складчыне дайыры үеде тараанын үлет-дизынын шыи тургузарын, шөлдерге болгаш шаннарга дүжүттү чөм кадагалаары улуг учур-дузалайт.

Ажаап алышыкынын ажалдарынын шынары дээш шынгы хыналдалар тургузар учурлуг. Колхозтар даргалары ажаап алдыган участкаларынын хүлээп алышыкынын чорудар болгаш оон шынарын хынап тургаш, хүлээп алыр учурлуг.

Урезин участкаларны ажаап алышыкыга улуг кичээгейни салыры негетинер. Бир сорт тараа-биле өскө сорт тараа, азы бир культуура-биле өскө культуура холжуп покталбазын дээш, бүгү ажаап алышыкынын машиналарын, бастыран машиналарын болгаш тарааны арыглап, аштаар машиналарын, база тараа урар саваларны эки аштаар учурлуг. Урезин участкаларынын спортларын өскө тараалардан аңгы сарааттар; урезин тараанын бастырылганын болгаш ону складка уларынын хуусаанын эртир-бейн чорудар. Урезин участкаларынын кезилдезин болгаш бастырылганын ыявалыга акт-биле кылып чорудар.

Дүжүттү чидирит чок ажаап алыры болгаш тарааны чаз

Чаа өөрөдилге чылынга белеткелди кыска хуусаада доозар

Школаны чаа өөрөдилге чылынга бүрүн белеткээн

Кызылдын дөрт дугаар школы чаа өөрөдилге чылынга белеткелди бүрүн дооскан. Ол ажылды удуртунган школынын директору А. Шиндина улуг ролдуу болган. Өөрөникчилерини ада-иелери школа септелгезинге база эки киришкен.

Школанын септелгезинге кирген 5 печкаларын долу септелгези болгаш 2 печкаларын ортумак септелгези эки шарыг кылдырган. Оон ангыда 30 парталарын, ол ышкаш сандайларын септелгелери, шаланы, эжиктерин, сонгаларны бодуруу доозулган болгаш школын ишти балгаштап, чугайлатынган.

Школанын септелгези-биле чергештир өөрөдилге чылынын кыжында оттулар чүдүлөр: 35 кубометр ыяш, 33 тонна хөмүр даш школа чанында бүрүн белеткелдиген. Ол-ла ажылдарны кылып турган үедө школын чанында чаа долу херексел-

дик күш-культура шөлүн база тургускан. Школанын чаа өөрөдилге чылынга белеткел септелгези мынчаар эки шынарлыг доозулган, урулгарын өөрөдилге чылында келерин манап турар. Бо школага чаа өөрөдилге чылындан эзелет 246 бичин урулгар бир дугаар-ла келип өөрөнри-биле бурткеткен. Школада өөрөдилге херекселдери өөрөдилге чылында долузу-биле четчир кылдыр белеткелдиген.

И. ЧЫГАЛАН.

Чедишкниинг белеткенип турар

Бо чылын Эрзин районун «Коммунизмче орук» колхозунда эге школын септелгезин колхозчулар чедишкниинг чоруткан. Бызачылар школынын бүгү класстарынын 4 өрээл интернаттын шупту шалааларын чаартып, септел кылган. Башкылар чурттаар 4 өрээл бажынштукатуралатынган болгаш оң шалааларын септел дооскан.

Столовая, хлеб быжырар чер, чунар-бажың бүрүн септетинген, оон ылай башкылар чурттаар чаа 2 өрээл бажынны тудуу дооступ турар. Бызачы ажылчылар 20 парталар база кылган, школын столдары, сандайлары болгаш орунулары шупту септетинген. Школага кыжын оттулар 800 кубометр ыяш белед. Школа септелгезинге Чоксум, Маи-гара, Ханды, Банча, Дуванчар олар эн-не идепкейлиг кызымак ажылдаанын айтп демдегелзери чугула. Өөрөдиге чылынга аар-саар, шоодуг эвес септелгелерден ангыда, школын кол септелгелери бүрүн доозулган, ону өөрөдиге чылынга белед деп шуут санап болур.

К. ӨЛЗЕИ.

Чөөн-Хемчик районда

«Коммунизмче орук» колхозта эге школынын септелгези эки чоруп турар. Школанын класстарын, башкылар чурттаар 2 өрээл бажынныштукатуралап, чугайлат дооскан. Бызачылар эрзи 16 парталарын септээни болгаш чаа 24 парталарын кылган. Школаныштукатуралаарыгга Хорлуу, Сержинаа, Коца, Чадам олар эн-не кызымак ажылдаан.

Чадаанада райөлөтпүр комбина-дындан 3000 кезек тууйбуну алгаш, эрзи печкаларын септел, чаа печкаларын кылып турар. Школаны, бажыннарны кышалаар 3290 кезек манзалар белеткелдиген.

Х. ТЕМБИРЕЛ.

Күзүн катап экзамен тудар өөрөникчилер-биле ажылды экижидер

Кызылдын гороно черини чөвүлелди болган. Анаа күзүн катап экзамен тудар өөрөникчилер-биле ажылды экижидерин чугаалашкан. Кызылдын школаларынын анаа киирген мезээнден алырга, бо чугула айтырыгын талазы-биле четпес көргөн чоруктар илерзэн. Кызыл хоорайда күзүн экзамен тудары-биле шилти-көн 421 өөрөникчилер бар, а ол өөрөникчилер-биле ажылды чорудуп турарын ап көөрге, оон чүгел каш оюн өөрөникчилери-биле ажылды оңуу турар. Өөрөникчилерини экзаменни дужаар үезинге четир каш хонук арткап. Өөрөникчилер-биле ажылды оңуу экижидери, ажылды эле тургузар чугула.

Кызылдын бир дугаар школында 25 өөрөникчилер литературага, физика болгаш даштыкы дылга тус-тус экзамен тударлар. Олар ам бо үедө консультация алып арга чок, чүгө дээрге, школын дирекция чери чазын бо айтырыгын дугайын чугулага бодалайн бүгү башкыларын харугда шөлээледи чорутканын өөрөникчилерге консультация бээр башкы чок болуп турар. Ол школада нитизин-биле күзүн экзамен тудар 84 өөрөникчилерини 59-у консультация ап турар. А өскелери белеткел чогулган бир класска ийи чыл өөрөингерге чыгалап турар.

Экзамен тудар өөрөникчилер-биле ажыл ийи дугаар школада кончуп четпес. Школанын директорунун ора-лакчызы Нефедьевти горононуң чөвүлелинге дынатканы болза, экза-мен тудар 27 өөрөникчилерден ам бо үедө чүгел 2 өөрөникчини орус дылга өөрөдип турар, ол ажылды орус дыл талазы-биле харылавыс, ол талазы-биле башкылавыс кижичи чорудуп турар. Арткап өөрөникчилер райо-нардан амга четир келбээн. Оларны эрте келдирип, экзаменге белеткээр талазынче хемчегин чогуур үедө дирекция чери албан. Харын Нефедьев чурумдан дашкаар план кылып экзаменни сентябрь 13-тен эгелээр деп турар. Ол канчап-лаа шын эвес арга болур. Ол ышкаш четпес

ажыл үш, чеди дугаар школаларда бар болуп илерзэн. Кызылдын 4, 5, 6, болгаш 8 дугаар школаларында күзүн экзамен-нер тудар өөрөникчилер-биле ажыл үстүндө школалардан ылгалдыг болуп турар. Бо школаларда кичээлдерин үргүлчү чорудуп, өөрөникчилерге оналгаларын берип, оон күүс-селдезин хынап турар. Ол ышкаш өөрөникчилер башкыларын бодуну кошкак билер чүүлдерин айтырып, ону эки билер кылдыр быжы-лап ап турар.

Эн ылангыч Ермишкина директор-лаан беш дугаар школын башкылар болгаш директор боду бо талазы-биле ажылды онзалап, чогуур үезинде өөрөникчилер-биле ажылды чоруткан. База экзамен тудар өөрөникчилерини ада-иелери-биле хурал кылып, ол талазы-биле оларнын харысгалзынын дугайын тодаргай чугаалажып, ажылды бедик денделди эртирер деп шийтирлээн.

Дөрт дугаар школын эксамен тудар өөрөникчилер-биле ажыл өөрөдиге төнгөнден бээр эртен үени дургузунда үргүлчү болуп келген. Ол ажылды ышкаш кылар талазы-биле школа директору Шиндина улуг ролдыг болуп катаптаашкыны канчаар чорудар дугайында башкыларын сүмезин кылдыртып өөрөникчилерге бергеш, ону хынап келген. Оон түнелинде ол школын эксамен тудар өөрөникчи бүрүзү эксамени эки тудуп, даразынын класзынче шилчиринге директор шуут бузурелдиг.

В ПУГОВКИНА.

Чер-черде бижик өөрөдилгези

Шуйда бижик бөлгүмнериниң ажылы

1951 чылда бижик билбес кижилерин бижикке өөрөткен турарынын ажылын чедишкниинг чыру-дар дээш чугула сорулга салдыган. Бай-Тайга районун Шуй суму-унда бижик өөрөдигезинин бөлгүмнери тургустунгандан бээр кичээлдерин үргүлчү чорудуп турар. Районун улус өөрөдиге килдизинин төлээни. Тээли чеди чыл школынын башкысы С. Чамды сумунун девицезинге 15 кезек черде бижик өөрөдигезинин бөлгүмнерини организастан тургускан. Ол бөлгүмнерде бижик билбес 70, бижикти биче билер 140 кижичи өөрөникчилер турар. Эш Чамды култармейжилерге консультация берип, оларнын ажылы эгез башкарган, бөлгүмнерини дышпакчыларына бе-седаларны, номчулгаларын база чорудуп турар.

Чамдын башкылап турар бөлгүмүнүн дышпакчылары бижик билбес турган 26 кижичи ам бижикти номчуп, бижик турар кылдыр өөрөникчилер алган, олар өөрөдиге програм-мазын өзүгар өөрөдигези удуура доозар. Култармейжилер Кошбу-жап, Дукуй-оол, Семис-оол, Шыку-Саар болгаш Серенаа олар үргүлчү-ле хуида 4 шэк дургузунда кичээлдерин чорудуп келген.

С. КОМБУ.

Идепкейлиг култармейжилер

Улуг назылыг чоңун ортузунга бижик билбес болгаш биче билер чорукту узуткаарынын талазы-биле хундулуг болгаш харысгалгай ажылда Барыын-Хемчик районун кыдык култармейжилер эки үле-терлерин көргүзүп турар. Чижээ, комсомолчу Мария Монгун. Ак суму-зунга 19 колхозчуну бижикке өөрөткөш, ам-даа 15 кижичи өөрө-дерин уламчылап турар.

Ак сумузунда комсомолчу Таян Монгун 23 кижичи, комсомолчу М. Чудурукпай 29 кижичи бижикке өөрөткен. Эш М. Чудурукпай бо чы-дын 40 кижичи ам-даа бижикке өөрөдир сорулганы бодунга алган. Облуста бижик билбес болгаш бижикти биче билер чорукту узуткаар дугайында ВКП(б) обкомунун V пленумунун тургускан сорулганын чедишкниинг күсселер сорулга-биле районун култармейжилери-нин ажылынын эки дуржулгазын Ба-рыын-Хемчик районун улус өөрө-диге килдизи болгаш ВЛКСМ рай-кому непердери негетинип турар.

БИСТИН КОРР.

Школачы Номбужап

Бай-Тайга районун Тээли чеди чыл школынын 5-ки класзын өөрөникчизи Салчак Комбужап чы-гы дыштанылга үезинде култармей-жи болуп идепкейлиг ажылдап тур-ар. Ол бодунун школазындан дыш-тап чорунун мурнуу чарында—көдээге баргаш бижикти билбес болгаш биче билер кижилерин бөлгүмүн организастан, түнелдиг ажылды кылгаш келерин хууэлээн.

Ол ам херек кырында бижикти билбес болгаш биче билер 23 кижичи өөрөдир турар. Оон ажылын Шуй сумузунын «Мурнакчы» колхоз-та комсомол организацязы актпал турар. Салчак Комбужап бодунун херек кырында кызымак кыдык-биле ол макталды чедиң ап турар. Бодунун башкылап турар улугунун кичээлдерин планын-биле болгаш доктаамал чорудуп турар. Бижикти билбес турганнар ам номчул-даа, бижик-даа турар аптарганнар.

Салчак Комбужап эртен чылын чыгы дыштанылганын база-ла ажыл-дөп эртирбээн. Ол ынчаарла 20 бижик билбес кижилерин билер кыл-дыр өөрөткен.

«Бо чылын мээң ажылым түнде-ли эртен чылаздындан сан-даа, шынар-даа талазы-биле эч чугурун-га бузуреп болуу» деп ол чугаалап турар.

С. БАЙЫСКЫЛАН.

Шеф ажылы

Эрзин районун Нарын сумузу-нда эге школага колхозчулар, суур чурттакчылары шефтеп ажылдаан. Анча 54 кижичи эгезин хөй ажыл кыл-ган.

Шефчилер 2 өрээл бажынны балгаштаан болгаш 30 метр хемээлдиг бажын доорак доорак-биле хөмгөн, оон ылай 60 чудукту жоюлган чонган. Школанын пок, чунду төгөр дөрт онгарларын белеткел кыл-ган. Чоксум, Дудуп олар ол шеф-тээшкениг эч-не идепкейлиг, ша-лыкын ажылдааннар.

К. НЮРЗАТ.

Номчутунган лекциялар

Эрткен субботада, Гастелло атыг култура болгаш дыштанылга паркы-га «Михаил Юрьевич Лермонтов» (мөчээнинден бээр 110 чыл болганы-нын) деп лекция болган.

Политик болгаш эртем билдигер непердир талазы-биле Бүгү-үннел-нитилегинин чыгыне кемжигүн эш Черниговцева ул лекциянын ном-чаан. Лектор болза, чдут шүлүчү-лүң амыдыралынын болган чогаал-дыкчы ажылынын дугайында чуга-лаан, оон чогаалдарынын иштинден эч эки чижектери тодараткан. В.И. Ленин Лермонтовтун чогаалдарынын дугайында үнелеп көргөт. Бистин бүгү совет улус Лермонтовтун шү-лүк чогаалдарын база-ла үнелеп кө-рүп турар. Лекция сонда чаа кино-фильм допчулаларын чыгылган чо-га көргүскөн.

Е. ГОЛЫХ.

Воскресенье хүнде култура бол-гаш дыштанылга паркыга «Дайын сөөлүндеги сталинчы беш чылын күсүлдезинин кол түнелдеринин дугайында» деп темага лекция болуп эркен. Ол лекциянын политик бол-гаш эртем билдигер непердир та-лазы-биле Бүгү-үннел нитилегинде кемжигүн эш Мутинов номчаан. Сөөлү беш чылдарда бистин совет күрүнелинин улуг чедишкниинги лектор тодарып тайылбырлаан. Илангыч эрзи хааныг Россиянын туушкунарынын темпизин-биле коммуниин туугуларын темп-илерин лектор деннеп чугаалаан.

Лекцияга 90 ажыг кижичи олуруш-кан. Лекция төнгөн соонда — Сталинградтын трактор заводунун дугайында кино-допчулалык олуруш-каннарга көргүскөн.

Е. ГОЛЫХ.

Киров аттыг колхозта школа септелгези

Улуг-Хем районун Чаатда Ки-ров аттыг колхозтун Кара-оол ди-ректорлаан эге школын септелге-зи эки чоруп турар.

Чаа өөрөдиге чылында колхоз-тун школыны чеди чыл школы болуп ажытарган. Өөрөдиге чылынга чедишкниинг учуражыр дээш школа септелге-зинде ажылдап турар кижилер кы-зымак кыдыр келген. Септелге-де он колхозчулар болгаш бир печ-ка кылдыр кижичи септелгезин эгезин-ден тура үзүктел чок ажылдап тур-ар. Оон түнелинде школада сеп-телгезин ажылы ам колдуунда дооступ турар.

Школанын кышкы үедө оттулар 800 кубометр ыяжы тайгада бүрүн белеткелдиген болгаш ам школа чанында 132 кубометр ыяш дүжү-түнгөн. Бо жыл мынчаар болуп тур-за-

даа, Чаатда школын көжүрүп тур-дар ажыл мынчага четир күүсетин-мээн. Ам чаа өөрөдиге чылынын эгезинге четир каш саным хонук-тар арткап. Ол школын көжүрүп тур-дарын хүлээнген Киров аттыг кол-хоз ам чүңү манап турары билдин-мес. Ол ышкаш эгез башкыларын чурттаар чери чок, ону база амды-гааштан таарыштыралык колхоз баштаар чери сагыш салбайн тур-лары четпес чорук болур.

Ам кол сорулга болза, школын көжүрүп тудуп тургузар бооп, чо-гуур хүлэсинин алган колхозтун баштаар чери болгаш суму Совети, районо болгаш райкукусов черлери бүгү күштерин мобилизастан тур-гаш школын көжүрүз, тудар ажыл-ды кыска хуусаанын иштинде эки шынарлыг кылдыр доозарыныч кичээинги салыры чугула.

Х. ТЕМБИРЕЛ.

Септелге хожудан турар

Чөөн-Хемчик районун Чыргакы сумузунын Анык-Чыргакыда эге школын септелгези кончуп хо-жудан турар. Септелгезин июль 25-те доозар кылдыр планнаан турган болза, бо хүнге четир оттулар ыяжы четге белеткелдиген, сонгаларынын шылдери сатынмаан, 6—7 ырың печкалар шуут бузулган, оларнын тууйбузу чок, кадалары, чугайы, сенчилери чок. Өнда кылдынган чүдү чүгел ханалар балгаштатын-ган, класстар база септетинмээн бо-луп турар.

1951—52 өөрөдиге чылдарында школалар септелгелеринче партия болгаш казак ол хире улуг сагыш салып турда бо школын септелге-зин тараа, синген ажаалгазы-биле дапкырлаштырып хожудаткан кем-бурууну кымыга онзаштырып болу-ру? Мону харылаарга мындыг:

школа эргелекчизи турган эш Дөжүлдэй кажан өөрөдиге доозулган соонда Чадаанадан херекселдер эккээр дээш чорут-каш ол хөвээр барган. Өөрө-лүдө дынаарга Кызылда өөрө-нин берген болган, мынчанга школа барык-ла эки чыгы чылаан, анаа чангыс-даа башкы кижичи чок шу-тузу өөрени берген болган. Оон ылай райондан, суму Советинден харын амдыгаа четир ол школа сеп-телгезинге көңүс сагыш салбайн турарлар.

Школа септелгезин дүрген доос-турар сорулга-биле чугула хемчег-лерин доп-дораан ап чорударын райондан болгаш Чыргакы суму Советинин даргазы эш Чадамбадан чоңун шынгы негеп турары бо айтырыгын дарый күүседери эрге-жок чугула.

С. САНДУ.

Район солуннарынын арыннарындан

Мал чемнерин белеткээриниң чо-руп турарын оперативтик чырыдар

Биш-Хем районун көдээ ажыл-агыйынн ажыл-ишчилери нитинин мал ажылын хөжүдөр планын күүс-селде болгаш анаа 1951 чылда быжыг нем сууну тургузары дээш социалистиг чарышты калбаргар та-лазы-биле улуг хүлээлгелерин алган. Районун «Сталынчы» солуну рай-онун көдээ ажыл-агый килдизинин кол зоотехни эш Сычөвтуң корреспондэнциязынга июнь 27-де: Көчөтөв аттыг, «Май 1-зин», «Искра» кол-хозтар синген ажаал алыр ажылды көчүкү оожум чорудуп турар. «Май 1-зин» артылда июнь 20-де эгезин синген кезилдези 5 хүнеринин дургу-зунда чүгел 20 гектар кестинген деп бижээн.

Ол-ла солунга редакция малчын-нарын чедишкниинин дугайын: «Кызыл сылдыс» артылда хойжу-лар — Бичин-Уруг, Маамы Седип-нарын дугайында, оларнын хайга-талында 300 баш шээр мал туруп турарын, база Сталин аттыг кол-хозта хойжур Отсер, Нурсат, Тас-оол, Маастай болгаш Шаннаа олар 32 баш хойлардан 1050 баш хура-нанар алганын бижээн.

Июль 4-те үнгөн № 52 солунга редакция «синген кезилдизин чедишк-ниинг чорудар, дүжүт ажаап алышынкыны эки белеткенер» деп эгезиг чыныды материалдары па-ралган. ВЛКСМ райкомунун секретары И. Сербрежниковтун чүдүдүңге «20 ажыг комсомолчуларын болгаш эн-делдин кемжигүн эвес аныяктарын «Өөк» совхозта комсомол организа-циясы синген кезилдизинге чоруткан, мындыг болза-даа мында социалистиг хүлээлге кошкак күүсетинип турар...» «Кызыл сылдыс» колхозта синген кес-

тирер машиналарын машинистери аныяктар Оолакай, Биче-оол, Хаспаа болгаш Глухенр олар күженншикни чок ажылдап турар» деп редакция бижээн.

Июль 14-те үнгөн № 55 солунга редакция «Красный пахарь» колхоз-ка болган мал чемнери белеткээр талазы-биле воскреиникти түнел-дин дугайында информацияны па-рлаан. Оон даразында солунга ре-дакция «мал чемнерин белеткелин-де харысалга чок чоруктун дугай-ында» М. Павловтун корреспонден-циязын, база районун калык камга-лал килдизинин эргелекчизи Е. Бу-дажаковтун «Колхоз бүрүзүңе — урулгар яслзиз» деп чүүлүн парлап үндүргөн.

Ындыг болза-даа, редакция үүр-мек аар-саар болгаш таварылга бо-луп тывылган корреспонденциялар-биле кызыгаарлатыны канчап-даа болбас учурлуг. Районда синген кезилдизинин чоруп турарын ханы болгаш оперативтик чырыдар, чет-пестер дугайында шынгы шүгүм-чүдөлдү калбартыр, мал чемнери бе-леткээринин планынын долдур бол-гаш ажыр күүселдизин дээш демисе-жир херек.

Мурнакчыларын дуржулгаларын делегерней болгаш долу чырыдар

Каа-Хем районда «Колхозчу» со-луунун редакция «Победа» көдээ ажыл-агый артелинин саначысы эш Яковлеванн ажылынын чедишкни-неринин дугайын номчулчуларга дынаткан. Эш Яковлева бодунун ажыл-хөргөңгө ынак чорунуну ачы-зы-биле 12 бызаларын эки денгил-деги кылдыр доруктургаш бызая ажаакчызынга хүлээлди берген, сүт саалдазынын планын ай санында күүседип, 1951 чылда чарышка ал-

ган социалистиг хүлээлгелерин бо-тандары дээш чедишкниинг ажылдап турар.

Даразында солунга редакция ол-ла колхозтун «Сурагыл хойжууну дугайында» корреспондэнцияны па-рлаан, анаа колхозчу Ундушпанын чедишкнинеринин дугайын айткан. Ундушпан хой мал ажылынын тала-зы-биле планын онаалганы 120 хуу күүсетке. Мал оларларын чөп ажылдаанынын түнелдинде Ундуш-пан хой малдын бүгү баш санымн эки денгилдизин чедиң алган. Упол-мизаттан колхозта хүлээткен хү-лээлге өзүгар 168 килограмм дүк дужаар учурлуг тургаш, колхоз кү-рүңге 298 килограмм дүктү дужаа-ган.

«Колхозтарда тудугларга — бедик темпилер» деп мурнуку чүүлге ре-дакция партия райкомунун болгаш райкукусовтун доктаалын өзүгар Хүндүлөт самбырзынга кирген эки тудугчуларын көргүскөн. Чижээ «Сталынчы орук» колхозта дашчы колхозчу Салчак Чодлак бодурер ажылдын нормазын 120 хуу, «Боль-шевик» колхозта бизачы Енаа-жык — 120 хуу, ынкаарга «Победа» колхозта бизачылар Шойдан-оол болгаш П. Кузнецов олар 140 хуу күүседип турар.

Июль 12-де үнгөн № 37 солунга редакция «Октябрь 14 чыл ою» кол-хозка мал чемнерин белеткээр та-лазы-биле кылган воскреиникти түнел-дин дугайын, ол ышкаш синген ке-зилдизинин мурнакчылары — «По-беда» колхозта синген кестирер ма-шинач машинистизи К. Сотниковтун, «Ленинчи орук» колхозта машинист В. Яриннин, «Октябрь 14 чыл ою» колхозта синген сараттакчызы Г. Майоровтун, база «Ленинчи орук» колхозтун синген кезилдизинде, эр-көргөткен колхозчуларын күш-ажылчы бедик идепкейлиг дугайын бижээн.

Районун эки кижилеринин дугайында корреспонденцияларын биж-

вишаан, солунун редакциязы олар-нын дуржулгазын дугайын тодаргай болгаш хөй-биле илередир, мурнакчыларын чүг-ел сан талазы-биле көргүзгүлери айтпайн, харын олар ажылга чедишкнинерин каныг аргалар-биле чедиң алганын билеп, ону бүгү малчыларын, хову ажыл-дакчыларын, колхозчу тудугчу-ларын, механизаторларын ажыл-далы болдуруп учурлуг.

Массанын политик болгаш боду-рулге талазы-биле идепкейли могаг-шылаг чок көдөрөр

Танды районда «Большевик» со-луунун редакциясы синген кезер ажылды калбартарынын дугайын чо-гаалавышаан, Г. Васильевти коррес-пондэнциян «Сталынчы орук» көдээ ажыл-агый артели тараалар-нын чыгы ажаалгазын эки чорудуп турарын, колхозчулар — Панари-на, Попкова болгаш Чыртакай олар тараанын пок-чашпанын аштаар та-лазы-биле идепкейлиг ажылдап ту-рарын бижээн.

А. Анучиннин корреспондэнция-зы — Элегестин суг күжү-биле ажылдар электри станциянын тудушкунуна социалистиг чарыштын калбарышыкынын дугайын бижэ-эн. Тудугчулар Кутасина, Кыргыз болгаш оон-даа өскелер нормаларын хүн бүрүдө 160—240 хуу күүседип, ынкаарга эш Моностыршин ээлчеге 5 чедир нормаларын берип турар. Суг күжү-биле ажылдар электри станцияын Октябрьнин социалистиг Улуг революциянын 34 чыл ою-ге четир ажылгага кирер деп ту-дугчулар хүлээлге алган.

Солунун редакциязынын сорулга-зы — эки фактыларын көргүзү-шаан, ажылда четпестерин больше-вичи шүгүмчүлгеле таварыштыра-ры, ажыл-агый-политиктиг бүгү со-рулгаларын чедишкниинг күүседир-ниг районун ажылчы чоннарынни политик болгаш бодурулге талазы-

биле идепкейни могаг-шылаг чок кө-дүрери болур.

Механизаторларынн социалистиг хүлээлгези

Улуг-Хем районда «Кызыл туку» солунун редакциязы июль 14-те № 42 солунга Шагаан-Аргынын ма-шина-трактор станциязынын ком-байнчыларын чөвүлел хуралынын материалын парлап үндүргөн. Ком-байнчылар Балчыр-оол, Болгиров оларнын чүүлдерин, ол ышкаш ме-ханизаторларын тодаргай хүлээлге-ринин база парлаан.

Комбайнер М. С. Ежоржо «Сталин-це» — 6» деп комбайн биле хүн бүрүдө 25 чедир тарааны кестирерин хан-дырар, 800 гектар шөлчүң тараа культураларын ажаап алып болгаш 12000 центнер тарааны бастырар деп хүлээлге алган; комбайнер П. Х. Галчыр-оол «С-4» деп боду чоруур комбайн-биле 500 гектар шөлчү

